

Regelförbättringsagendan 2026

40 förslag för effektivare företagsregler

Näringslivets Regelnämnd

Andrea Femrell VD, rapportförfattare och ansvarig utgivare
Scantech Strategy Advisors, produktion och layout

Innehållsförteckning

Inledning och bakgrund	1
NNRs förslag till åtgärder för år 2026 och framåt	2
Regeringens dialog med och återkoppling till näringslivet	3
Konsekvensutredningar för bättre beslutsunderlag	3
Svenskt arbete med och genomförande av EU-lagstifning	4
Förenklingar och förbättringar av befintliga regler	6
Särskilt om Regelrådet, Implementeringsrådet och Förenklingsrådet	7
Systematisk utvärdering av regelverk och en digitaliserad regelgivning	8
Regeltillämpning, tillstånd och tillsyn	9
Företagens uppgiftslämnande	11

Inledning och bakgrund

Utformningen och tillämpningen av olika regelverk har en mycket stor betydelse för företagens konkurrenskraft och möjlighet att växa – och därmed för svensk tillväxt och välfärd. Konkurrensen från omvärlden, behovet av omställning och omvärldsläget i allmänhet accentuerar detta faktum.

Tillväxtpotentialen är stor om regelförbättringar genomförs. I rapporten Regelbördans betydelse för tillväxt och arbetslöshet¹, författad av ekonomie doktorerna Lars Pettersson och Emma Lappi, visas att en tioprocentig förbättring av Sveriges placering i Världsbankens index Ease of doing business skulle ge 1,3 procentenheters snabbare ekonomisk tillväxt per år och ett nivålyft i BNP per capita på fem procent. Vidare anger en stor majoritet av företagen i NNRs regelbarometer², 66 procent, att antalet anställda och/eller försäljningen skulle kunna öka med regelförändringar som minskar kostnader och risker.

Tillväxtverkets skattning av företagens totala regelbörda, 389 miljarder kronor (inkl. uppräknings), och dess årliga uppföljningar av förändringar i företagens regelkostnader visar att kostnaderna ökat över tid. Det bekräftas också av NNRs egna årliga mätningar av företagens upplevda regelbörda³ där det varje år är långt fler företag som upplever en ökad börda jämfört med de som upplever en minskad regelbörda. Detta innebär att i princip varje regering de senaste mandatperioderna haft svårt att leverera en regelförbättringspolitik som på riktigt märks i företagens verksamheter.

Samtidigt är förutsättningarna för att sänka regelkostnaderna och effektivisera regelverken bättre än på länge. Regelförbättring ligger mycket högt på EUs agenda och Sverige har genomfört ett antal strukturreformer inom regelförbättringsområdet som rätt och långsiktigt använda kommer att påskynda arbetet med förenklingar och förbättringar och också höja effektiviteten och kvaliteten på nya eller förändrade regelverk.

Vilken regering som än tillträder efter valet i september år 2026 kommer att behöva fortsätta att systematiskt åtgärda olika regelverk som är kostnadsdrivande, skapar risker eller på annat sätt kan vara hämmande för att skapa tillväxt i företagen. För att lyckas behöver den behålla och utveckla de reformer som är genomförda, och inte minst anta ett tydligt och mätbart mål för regelförbättringsarbetet. NNR vill med denna rapport lyfta fram behovet av såväl åtgärder på systemnivå som referera till konkreta regelförbättringsförslag inom olika områden från NNRs olika medlemsorganisationer.

-
- 1 Regelbördans betydelse för tillväxt och arbetslöshet (2022), s. 34
<https://nnr.se/wp-content/uploads/petterssons-rapport-slutversion-2022-02-15.pdf>
 - 2 NNRs Regelbarometer (2026), s. 10
<https://nnr.se/wp-content/uploads/Regelbarometern-2026.pdf>
 - 3 NNRs Regelbarometer (2026), s. 5
<https://nnr.se/wp-content/uploads/Regelbarometern-2026.pdf>

NNRs förslag till åtgärder för år 2026 och framåt

Utgångspunkten för riksdag, regering och myndigheter bör vara att regler alltid ska vara kostnads-effektiva. Det innebär att alla typer av kostnader måste vägas in och att nyttan ska maximeras i förhållande till kostnaderna. Proportionalitet måste vara vägledande. Regler får inte bli mer betungande än vad syftet kräver och konsekvenserna måste bedömas på ett balanserat och transparent sätt.

När nya förslag utformas bör beslutsfattare därför alltid efterfråga och välja det alternativ som innebär lägst kostnader samtidigt som syftet uppnås. Jämförelser mellan olika alternativ och de avvägningar som görs behöver dokumenteras öppet. Lika viktigt är att processen präglas av löpande samråd och återkoppling med berörda aktörer.

För att åstadkomma ett långsiktigt och väl fungerande regelförbättringsarbete krävs en tydlig politisk styrning från regeringen. Vidare behövs en sammanhållen och samordnad process som drivs från Regeringskansliet, med ett tydligt ansvar för varje del av arbetet. Det måste också finnas ett tydligt mål som går att följa upp över tid och tillräckliga budgetmedel behöver avsättas på statlig, regional och kommunal nivå.

Det är också viktigt att stärka möjligheten till rättslig prövning av regelverk. Utan tydliga kontrollmekanismer finns en risk för att regler blir ineffektiva, obalanserade eller mer långtgående än vad som är motiverat av deras syfte.

Att arbeta med enstaka insatser räcker således inte. Givet bredden och komplexiteten i dagens regelverk krävs ett tydligt systemperspektiv om nödvändiga förändringar ska kunna komma till stånd. De rekommendationer som presenteras i denna rapport ska läsas mot den bakgrunden.

Regeringens dialog med och återkoppling till näringslivet

1. Skapa rutiner för tidiga och återkommande samråd med näringslivet.

Tidiga och återkommande samråd och dialoger med näringslivet bör hållas inför och under hela arbetet med lagstiftning, både för nationell lagstiftning och EU-lagstiftning samt vid uppföljning och utvärdering av befintlig lagstiftning. Gällande dialogen med näringslivet under EU-processen så bör särskilda rutiner för detta inrättas för att säkerställa ett tidigt och löpande samråd med berörda under hela processen samt att processen som sådan kan utvärderas i efterhand.

2. Inrätta en mottagningsfunktion (en väg in) till Regeringskansliet.

En mottagningsfunktion är en viktig faktor för att åstadkomma tydlighet, trovärdighet och resultat. Näringslivet, men även andra aktörer, behöver en tydlig mottagare och informationskälla när det gäller det löpande regelförbättringsarbetet och var i processen olika förslag finns. Likaså information om ett förslag avses tas vidare eller inte och motivet därtill. Den statssekreterargrupp och interdepartementala arbetsgrupp för regeringens regelförenklingsarbete som finns idag skulle kunna utgöra grunden för en sådan funktion.

3. Skapa en samlad webbplats där allt arbete om regelförbättring finns eller länkas till.

På webbplatsen kan till exempel planer för kommande regelarbete, samråd, tillgång till befintliga regler och förslag till förbättringar finnas, liksom hänvisningar till konsekvensutredningar och förslag till nya regler. EU-kommissionens webbplats kan utgöra inspiration.

Konsekvensutredningar för bättre beslutsunderlag

4. Höj kvaliteten på konsekvensutredningarna.

Arbetet med att höja kvaliteten på konsekvensutredningarna måste fortsätta med kraft. Det krävs en betydande metodutveckling och ökad kompetens för att kunna ta fram konsekvensutredningar av hög kvalitet i likhet med hur arbetet bedrivs i flera andra OECD länder. När det gäller metoder att i konsekvensutredningsarbetet beräkna effekter på administrativa kostnader och konkurrenskraft, vill vi särskilt lyfta fram den modell som utvecklats på uppdrag av Implementeringsrådet, vilken bygger på Solow–Swan tillväxtmodellen.

5. Låt omfattningen av konsekvensutredningarna styras av proportionalitet.

Kravet på proportionalitet regleras i konsekvensutredningsförordningens 5 §. Eftersom graden av proportionalitet vid en viss konsekvensutredning framgår som tydligast först efter att den har genomförts, får behovet av en konsekvensutredning inte avfärdas för tidigt. Arbetet med konsekvensutredningar behöver även ta hänsyn till att en utvärdering ska kunna genomföras efteråt. De bör därför innehålla indikatorer, kriterier, data och tidsramar som kan användas i det arbetet.

6. Förstärk utredningarnas och departementens kompetens och förutsättningar för arbetet med konsekvensutredningar.

Kompetensen för att genomföra konsekvensutredningar behöver stärkas. Utredningar och departement behöver tillräckligt med resurser och metodologiskt stöd för arbetet med konsekvensutredningar. Chefer, utredare m fl behöver utbildas och expertis på konsekvensutredningar görs tillgängliga genom avrop eller rekrytering. Expertis måste också byggas upp inom olika departement och myndigheter.

7. Förstärk Regelrådets mandat, organisation och förutsättningar.

För att Regelrådet ska kunna utgöra den oberoende och kraftfulla granskningsfunktion som behövs för att åstadkomma bättre konsekvensanalyser måste rådets organisation förändras och bli mer oberoende. Regelrådets resurser och mandat måste stärkas inkl rådigheten över tilldelade budgetmedel. Arvodering, kompetens och tyngd hos Regelrådet är andra frågor som behöver ses över.

8. Ge Regelrådet rätt att kunna ställa krav på återremittering av förslag med undermåliga konsekvensutredningar.

Den enskilt viktigaste frågan för att konsekvensutredningsförordningen ska få den effekt som avses är att ge Regelrådet en möjlighet att begära av regelgivare som inte presenterat en fullgod konsekvensutredning att komplettera och återkomma igen efter rådets synpunkter. Med en sådan möjlighet skulle kvaliteten på konsekvensutredningarna i beslutsunderlagen höjas väsentligt.

9. Ge Regelrådet möjlighet att granska konsekvensutredningarna i ett tidigare skede.

Regelrådets granskning behöver ske tidigare i processen än vad som är möjligt för rådet idag, i synnerhet vad gäller granskningen av konsekvensutredningarna från särskilda utredningar (kommittébetänkanden). Det skulle i sin tur ge utredningarna tid till att bearbeta och förbättra konsekvensutredningen under den tid de är verksamma. Betänkanden skulle vid remitteringstillfället därmed bli mer kompletta som beslutsunderlag.

10. Inför krav på att i propositioner och lagrådsremisser redovisa hur Regelrådets synpunkter tagits omhand.

För att möjliggöra uppföljning och ansvarstagande av lagstiftaren bör ett krav införas att det i propositioner och lagrådsremisser redogörs för hur de huvudsakliga synpunkter som Regelrådet lämnat i det specifika ärendet tagits om hand, med en medföljande motivering.

Svenskt arbete med och genomförande av EU-lagstifning

11. Genomför nationella konsekvensanalyser i det svenska arbetet av olika förslag till lagstiftning som bereds och beslutas om inom Europeiska unionen.

För att Sverige ska kunna få ett större inflytande i förhandlingsprocessen i EU och för att svenska positioner på förslag till EU-lagstiftning verkligen fattas utifrån ett underlag som belyser förslagets effekter för svenska företag, behöver nationella konsekvensanalyser göras av förslag till EU-regler. Kommissionens konsekvensutredning gäller för medlemsländerna generellt och behöver inte vara relevant för specifikt svenska förutsättningar, varför effekterna för svenska företag alltid behöver konsekvensutredas separat. Detta är inte viktigt bara för det svenska genomförandet och tillämpningen utan också för framtida utvärderingar och framtida EU-förhandlingar om justeringar.

12. Ställ krav på jämförelser med andra nordiska länder och EU-medlemsstater i konsekvensutredningsarbetet.

För att undvika att svenska företag får konkurrensnackdelar och högre kostnader i förhållande till sina konkurrenter behöver jämförelser göras med hur övriga nordiska länder och andra EU-medlemsstater planerar att tolka eller genomföra EU-lagstiftning. Syftet med jämförelserna är att undersöka om mer effektiva alternativ finns som kan användas i Sverige. Jämförelser behöver göras både i utredningar och av Regeringskansliet och myndigheterna.

13. Inför gemensamma kvalitetsprinciper som innebär att överimplementering undviks och tydliggörs.

För att skapa ett gemensamt förhållningssätt i arbetet med att genomföra och tillämpa EU-lagstiftning i Sverige, behöver övergripande kvalitetsprinciper för genomförande och tillämpning av unionslagstiftning i Sverige etableras och fastslås av regeringen. Detta för att vägleda Regeringskansliet, utredningsväsendet, de statliga förvaltningsmyndigheterna samt Förenklingsrådet och Regelrådet i deras arbete.

Principerna bör innefatta att:

- » det svenska genomförandet eller tillämpningen inte medför konkurrensnackdelar för svenska företag jämfört med deras europeiska konkurrenter,
- » genomförande av EU-regler i Sverige i den utsträckning det är möjligt sker genom användning av alternativ till regler,
- » betungande EU-reglering träder i kraft så sent som möjligt,
- » utgångspunkten för svenskt genomförande av EU-direktiv är att inte gå längre än vad miniminivån i aktuellt EU-direktiv kräver.

14. Beskriv ett direktivs miniminivå, om nivån överskrids samt effekterna av detta i konsekvensutredningen till ett svenskt genomförande.

I de fall det bedöms finnas anledning att överskrida miniminivån bör det redogöras för i konsekvensutredningen. Redogörelsen bör utgå ifrån de kriterier som Regelrådet och NNR tagit fram tillsammans om vad som är att beteckna som överimplementering⁴. Motiven till varför nivån överskrids bör också lämnas.

⁴ Att tydliggöra goldplating (2012), s. 39

https://nnr.se/wp-content/uploads/gold-plating_regelradet_nnr.pdf

Stärkt konkurrenskraft genom ett effektivare genomförande och tillämpning av EU-lagstiftning (2024), s. 16

<https://nnr.se/wp-content/uploads/Effektivt-implementerad-och-tillampad-EU-ratt.pdf>

15. Behåll Implementeringsrådet och förstärk dess mandat.

Implementeringsrådet har snabbt blivit ett viktigt verktyg för att ge en samlad bild av företagens perspektiv i tidiga skeden av EU processen och inför det svenska genomförandet. Rådet bidrar till ett mer proaktivt svenskt påverkansarbete i Bryssel och dess mandat och uppgift bör därför permanentas. Det finns behov av bättre återkoppling från regeringen om hur rådets förslag används, samt att Regeringskansliet delar mer information om förhandlingsläget för att rådet ska kunna lämna så användbara underlag som möjligt i rätt tid.

För att säkerställa ett effektivt genomförande av EU rättsakter bör Implementeringsrådets mandat utvidgas så att rådet även kan lämna rekommendationer senare i processen, när nationella beslut om den praktiska implementeringen utformas. Idag faller detta utanför rådets uppdrag.

Förenklningar och förbättringar av befintliga regler

16. Sätt ett kvantitativt nettominskningsmål för företagens regelkostnader om minst 10 miljarder kr under en tioårsperiod.

Målet behöver vara utformat som ett tydligt och renodlat nettomål som omfattar alla typer av kostnader under en tioårsperiod. Målet behöver följas upp varje år, med delmålsättningen att företagens regelkostnader inte ska öka något enskilt år under tidsperioden.

17. Ta fram en årlig handlingsplan för kommande regelförbättringsarbete och publicera denna.

En plan ger tydlighet för näringsliv och andra intressenter om vad som kommer att behandlas och underlättar för riksdag, regering och andra instanser att följa upp. Inspiration kan hämtas från EU-kommissionens årliga regelförenklingsplan.

18. Omhänderta och genomför konkreta regelförbättringsförslag som näringslivet prioriterar, som berör många företag eller som har en stor betydelse för enskilda branscher.

Prioriterade regelförbättringsförslag återfinns i NNRs databas Näringslivets förslag till regelförbättringar i Sverige⁵ samt på Förenklingsrådets hemsida⁶.

19. För in krav på regelförbättring i myndigheternas instruktioner.

Myndigheternas arbete med regelförbättring och effektivisering behöver ske regelbundet och långsiktigt om det ska ge resultat. Regelförbättringsuppdraget bör därför finnas i myndigheternas instruktioner istället för som idag i särskilda myndighetsuppdrag som tar slut efter genomfört uppdrag. I detta bör även ingå att myndigheterna ska samverka med andra myndigheter som har närstående kompetensområden. Resurser för detta bör tillföras myndigheterna och avsättas över tid.

5 <https://nnr.se/regelforbattring/naringslivets-forslag-till-regelforbattringar-i-sverige/>

6 <https://forenklingradet.se/forenklingforslag.670.html>

20. Behåll och förstärk Förenklingsrådet.

Förenklingsrådet utgör en viktig funktion i regelförenklingsarbetet när det gäller att utreda och föreslå förenklingar för företag och som regeringen sedan kan remittera och fatta beslut om. Givet den mängd förenklingsförslag som rådet fått in på knappt två år, drygt 300 stycken, kan rådets utredningskapacitet med fördel förstärkas för att ytterligare öka framdriften av förenklingsförslag. Detta kräver samtidigt att Regeringskansliet förstärker sin mottagningskapacitet.

Särskilt om Regelrådet, Implementeringsrådet och Förenklingsrådet

De tre råden som inrättats av regeringen fyller alla en viktig funktion i regelförbättringsarbetet. Samtliga funktioner behöver stärkas i olika delar, vilket några av de olika rekommendationerna ovan beskriver. Det är dock inget självändamål att råden alltid förblir egna separata enheter eller organisationer, så länge som deras förutsättningar, funktioner, uppgifter och mandat förblir intakta.

Det kan uppstå synergieffekter av att slå ihop ett eller flera av råden. Exempelvis verkar både Regelrådet som Implementeringsrådet i fasen innan beslut fattas om ett regelverk. De båda råden behandlar också – i olika skeden – vilka konsekvenser olika beslut får. De båda är även betjänta av att ha en nära och löpande kontakt med lagstiftaren under processens gång.

Förenklingsrådet, som förenklat kan beskrivas som en oberoende utredningsresurs åt regeringen, hanterar och utreder förenklingar av befintlig lagstiftning som föreslagits av näringslivet. En ansenlig del av de förenklingsförslag som rådet får in omfattar regelverk som emanerar från EU-rätten. Över tid kommer dessa förslag och regelverk att ha haft bäring på de områden som Implementeringsrådet hanterat tidigare i lagstiftningsprocessen.

Oaktat hur lagstiftaren väljer att hantera frågan om rådets organisation i framtiden kvarstår faktum att råden var för sig har oerhört viktiga funktioner som behöver finnas kvar och förstärkas. Likaså har de en högt specialiserad och upparbetad kompetens inom sig. Detta behöver tas hänsyn till och behandlas med försiktighet om och när råden i framtiden, på något sätt, integreras med varandra eller utgör en egen organisation.

Systematisk utvärdering av regelverk och en digitaliserad regelgivning

21. Riksdag och regering bör vara beställare av utvärderingar av befintlig lagstiftning och presentera en samlad fastställd plan över vad som ska utvärderas.

En central del av processen vid framtagandet av en sådan plan bör vara en strukturerad och återkommande dialog med näringslivet. Denna dialog bör integreras både i urvalsprocessen och i själva utvärderingsarbetet. Ett urvalsuppdrag bör sedan ges till en lämplig aktör som svarar för genomförandet.

22. Utvärderingsfunktionen ska ges rätt kompetens och vara oberoende.

Utvärderingar ska säkerställa att reglerna uppfyller krav på samhällsekonomisk effektivitet. För att säkerställa kvaliteten på analyserna krävs en oberoende granskande funktion. Denna funktion måste ha en kritisk massa av kompetens inom bland annat rättsekonomi och empiriska metoder för att kunna välja och tillämpa rätt analysverktyg, såsom kostnads-nyttokalkyler och kontrafaktisk analys. En utvärdering bör inte utföras av den aktör och den personal som deltagit i framtagandet av det förslag som ska utvärderas.

23. Ge tydliga tidsramar för när nya och förändrade regelverk ska utvärderas.

All ny lagstiftning bör så långt som möjligt innehålla en fastställd tidpunkt för utvärdering. Såväl Regeringsformen (RF 4 kap 8 §)¹ som konsekvensutredningsförordningen 7 §² pekar ut ansvaret för riksdag och myndigheter (inkl. Regeringskansliet) att följa upp och utvärdera fattade beslut. Omfattningen av detta och hur det ska ske bör följas upp och sammanställas på årlig basis av regeringen eller av en myndighet som regeringen bestämmer.

24. Underlätta förutsättningarna för en digital omställning av regelgivningen.

Regler, styrmedel och tillsyn/kontroll bör utformas så att de kan följas upp, analyseras och tillämpas med stöd av digital teknik och moderna arbetssätt. Detta inkluderar att möjliggöra regler som kod (rules as code), där lagstiftning, föreskrifter och administrativa regler struktureras och kodifieras i maskinläsbar form. Genom detta kan AI användas inte bara för att analysera och kvalitetssäkra befintliga regler, utan också som ett verktyg i utformningen av nya regler. AI kan exempelvis stödja lagstiftaren genom att föreslå logiska beslutsstrukturer, identifiera motsägelser eller överlappningar på ett tidigt stadium, beskriva möjliga effekter av olika regleringsalternativ och generera maskinläsbara versioner av nya förslag.

1 Svensk Författningssamling (FSF)- Kungörelse (1974:152) om beslutad ny regeringsform
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/kungorelse-1974152-om-beslutad-ny-regeringsform_sfs-1974-152/#K4

2 Svensk Författningssamling (SFS)- Förordning (2024:183) om konsekvensutredningar
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/forordning-2024183-om-konsekvensutredningar_sfs-2024-183/

Regeltillämpning³, tillstånd och tillsyn

Regeringen

25. Besluta om mål och en långsiktig strategi för hur tillämpningen av de nationella regelverken ska bli så enhetlig och effektiv som möjligt.

Det behövs såväl övergripande mål för centrala och lokala myndigheters tillstånds- och tillsynsarbete som specifika krav på effektivitet, minskad börda för företagen, fokusering av resurser där de gör störst nytta och en ökad transparens i tillämpningen. Överlappande regelverk behöver konsolideras. Krav på mätning och redovisning av tid för olika åtgärder i samband med myndighetsutövning bör ställas.

26. Möjliggör en styrning av eller gemensam målsättning för kommunernas regelförbättringsarbete.

För att regelförbättring och effektivare tillämpning verkligen ska uppnås behöver arbetet i hela myndighetskedjan hållas ihop och inkludera kommunerna. Den utredning som regeringen fattat beslut om den 27 mars 2026 och som ska se över kommunernas serviceskyldighet till företagen kan ligga till grund för detta arbete⁴.

Myndigheter på central, regional och lokal nivå

27. Öka myndigheternas tillgänglighet för företagare.

Myndigheternas information till företagare via hemsidan behöver vara tydlig, lättillgänglig och sökbar. Hög tillgänglighet behövs via telefon för att få personlig bekräftelse från myndighetens personal om att man som företagare har förstått informationen rätt.

28. Korta handläggningstiderna och inför servicegarantier.

Företagen behöver förutsebarhet i kontakten med myndigheter. Myndighetsutövning behöver därför ske med så kort handläggningstid som möjligt (anpassade handläggningstidsmål efter ärendetyp) och behöver förenas med ett garantiåtagande från myndighetens sida. Garantiåtagandet bör vara förenat med en påföljd om det inte följs.

29. Skapa transparens och logik i avgiftsstrukturen, bl.a. genom efterhandsdebitering.

Avgifter som finansierar myndighetsutövning bör vara tydligt kopplade till den faktiskt nedlagda arbetstiden och bör faktureras i efterhand. Efterhandsdebitering har en naturlig logik för en företagare och undviker den förtroendeförlust som ofta uppstår vid schabloniserad förhandsdebitering.

3 Mer information om kommunernas regeltillämpningsarbete finns på www.kommungranskning.se

4 Kommittédirektiv 2026:24

<https://www.regeringen.se/contentassets/a1f35fa42183466cb0e4292977cca9b/starkt-foretagsperspektiv-i-kommunernas-arendehandlaggning-dir.-202624.pdf>

30. Prioritera arbetet med råd och vägledning.

Tillstånds- och tillsynspersoner bör inspirera till och öka viljan att göra rätt, både vid specifik ärenderådgivning och allmän vägledande rådgivning. Målet för tillstånds- och tillsynsverksamhet är att all verksamhet ska ha full regelefterlevnad. Det betyder att tillstånds- och tillsynsverksamhetens syfte bör vara att få företagen att göra rätt från början och på så sätt bidra till ökade möjligheter för fler företag att utvecklas. Rådgivning innebär svar på frågor eller upplysningar om hur ett regelverk kan tillämpas i ett aktuellt fall, inte enbart information om vad regelverket säger i frågeställningen.

31. Ta hjälp av företagens egenkontroll och tredjepartscertifiering.

Utnyttja de synergieffekter som uppstår genom att det arbete som utförs i samband med tredjepartscertifiering och god egenkontroll i viktiga avseenden liknar myndighetsutövning.

32. Tillsyn bör vara proportionell och riskstyrd utifrån det enskilda företaget.

Resursinsatsen vid tillsyn och tillsynsfrekvens bör vara proportionell mot risken i den individuella verksamheten/tillsynsobjektet. Riskbedömningar bör inte smittas av allmänhetens generella riskuppfattning av bransch/delbransch eller andra generella faktorer.

33. Fokusera på risk – inte fara – vid tillsyn.

Tolkning och tillämpning måste både grunda sig i en analys av skyddsbehov samt i lika hög grad vad som är möjligt och rimligt att uppfylla för företagen. Risk, inte fara, behöver vara vägledande i regeltolkningen. Exempelvis kan ett mycket farligt ämne i sitt sammanhang innebära en liten risk.

34. Utöka arbetet med samordning och samsyn mellan myndigheter för att underlätta riskbedömningar och minska skillnaderna i tillämpningen av nationella regelverk.

Vid god ordning i en verksamhet på ett tillsynsområde bör det finnas presumtion om god ordning i verksamheten även på andra tillsynsområden. Ett samsynsarbete bör utgå från idén att två handläggare inom samma myndighet måste motverka skillnader i tillämpningen genom att diskutera och jämföra uppfattningar i konkreta ärenden. Denna myndighetsinterna process måste kunna utvidgas över myndighets-, region- och kommungränser för att uppnå en större samsyn och minskade skillnader.

35. Använd digitalisering för att skapa transparens och effektivitet i myndigheternas tillämpning av regelverken, exempelvis genom offentliga diaries.

Resurser behöver avsättas för att en myndighets olika IT-system ska kunna integreras bättre. Myndigheterna behöver välja befintliga, väletablerade standarder när så är möjligt (exempelvis för ekonomisk rapportering och ärendehanteringssystem) och samarbeta kring standardisering av verksamhetssystem.

36. Stärk kommunikationen mellan myndighetens näringslivsenhet och övriga förvaltningar.

Stärkt intern kommunikation kan öka förståelsen för företagens kommersiella villkor. Myndigheternas näringslivsfrämjande policys och åtgärder måste uppmärksammas inom hela förvaltningen för att myndighetsutövningen ska påverkas på avsett sätt.

37. Stärk kompetensen hos tjänstemän vid myndighetsutövning.

Tjänstemän behöver inte bara ha en hög specifik teknisk kompetens utan även en hög allmän myndighetskompetens som inkluderar en attityd till företagare som stärker regelefterlevnad.

38. Utvärdera löpande vilka effekter tillämpningen av regelverken får för allmänhet och för företagande.

Utvärderingen bör mäta måluppfyllelsen och kunskapen från utvärderande åtgärder måste komma myndighetsutövande förvaltningar till del. Dessa behöver också efterfråga den kunskap som inhämtas på bland andra näringslivsavdelningen.

Företagens uppgiftslämnande

39. Förbättra förutsättningarna för myndigheter att kunna vidareutnyttja data som lämnats av företag.

Uppgifter ska endast samlas in från företagen när nyttan är klar, proportionaliteten är visad och det finns en tydlig användning i myndigheternas uppdrag. Hinder för att utbyta uppgifter som vid utlämnande skulle omfattas av sekretess bör i möjligaste mån tas bort. Sekretess och registerförfattningar behöver därför ses över och förändras. Vidare behöver möjligheten att använda sig av medgivanden från företag övervägas i större utsträckning.

40. Skapa tekniska förutsättningar för att tillämpa principen "en uppgift – en gång".

För att återanvändning av företagens inlämnade uppgifter ska fungera krävs gemensamma data-standards, en enhetlig begreppsapparat, gemensamma referensregister och samordnade insamlingsprocesser. Om dessa delar inte är på plats kan myndigheter inte "läsa" varandras data, även om de har tillåtelse att göra det.

Näringslivets Regelnämnd

Näringslivets Regelnämnd (NNR) är det samlade näringslivets företrädare i regelförbättringsfrågor. Vår uppgift är att förespråka och verka för effektivare och mindre kostsamma regelverk, sänkta regelkostnader samt relevant uppgiftslämnande och en minskad uppgiftslämnarbörd för företag.

NNR samordnar och koordinerar näringslivets regelförbättringsarbete på nationell, europeisk och internationell nivå. NNR tar initiativ till dialoger med riksdag, regering, myndigheter och kommunföreträdare liksom med företrädare på EU-nivå och bedriver utvecklingsprojekt för effektivare regler och en effektiv regeltillämpning. Detta fokuserade verksamhetsområde gör att NNR är unik bland näringslivsorganisationer i Europa.

NNR bildades år 1982 och är en oberoende, politiskt obunden ideell förening helt finansierad av sina medlemmar. Bland medlemmarna finns 27 svenska näringslivsorganisationer och branschförbund som tillsammans representerar ca 300 000 företag. Mer information om NNR finns på www.nnr.se.

Näringslivets Regelnämnds medlemmar 2026

Almega | Drivkraft Sverige | Fastighetsägarna Sverige | Finansbolagens Förening | Fondbolagens Förening | Företagarna | IKEM, Innovations- och kemiindustrierna i Sverige | Kontakta | KTF – Kemisk Tekniska Företagen | Lantbrukarnas Riksförbund | Livsmedelsföretagen | Läkemedelsindustriföreningen | Privattandläkarna | SBMI – Sveriges bergmaterialindustri | Småföretagarnas Riksförbund | Stockholms Handelskammare | SVCA | Svensk Dagligvaruhandel | Svensk Handel | Svensk Industriförening | Svensk Sjöfart | Svenska Bankföreningen | Svenskt Näringsliv | Teknikföretagen | TMF – Trä- och Möbelföretagen | Visita | Återvinningsindustrierna